

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА
И СТРУЧНА СЛУЖБА ЧАЧАК ДОО

Тел. 032/320-710, Факс. 032/320-712, e-mail: ovcar@yu1.net psscacak@psss.rs

Број 4

Датум и место издавања: 15.4.2015. Чачак

Тираж: 350

БИЛТЕН

АПРИЛ 2015.

САДРЖАЈ

1. Воћарство битан сегмент у пољопривредној производњи –
Дипл.инг.Снежана Драгићевић Филиповић
2. Орографски услови за гајење малине – Мр Бранко Танасковић
3. Утицај ветра на производњу воћа - Мр Бранко Танасковић
4. Европско тржиште органских пољопривредних производа –
Дипл.инг Радован Шеварлић
5. Одгој јуница - Дипл.инг Љиљана Ћурчић
6. Преглед доминантних цена са зелене и сточне пијаце за април 2015

Воћарство битан сегмент у пољопривредној производњи

Моравички округ има велики потенцијал по питању воћарских сировина и стога се може констатовати да је Моравички округ воћарски крај. Према подацима из Републичког завода за статистику на подручју Моравичког округа има око 5 милиона воћних стабала јабучастог, коштичавог и језграстог воћа и око 2300 хектара јагодастог воћа. Највеће површине воћа налазе се под јабуком, шљивом и малином.

Највише гајена воћна врста у Моравичком округу је шљива која обухвата око 6284,18 ха. Иза шљиве је јабука са око 1537,77 ха засада који су подигнути у интензивној производњи и око 754,33 екстензивној производњи. Шљива је некад била водећа воћна врста али због смањења броја сеоског пољопривредног становништва површине под шљивом су знатно смањене. Доминирају засади шљива површине до 0,5 ха

Укупна производња јабучастих воћних врста у прошлој години износила је 56866,76

тона, од чега се највише производе јабуке и крушка (10-30.000 тона по свакој воћној врсти), а следе шљива и бресква са производњом од 81427,55 тона.

Малина је последњих година постала веома значајна воћна врста на територији Моравичког округа, површине под малином захватају 2069,60 ха просечан принос је око 10т/ха. Код производње малине доминирају засади површине до 0,20 ха. Унапређење агротехнике, увођење система кап по кап, ефикасна благовремена заштита и праћење актуелног сортимента су неопходност за напредовање у производњи малине. Раст примарне производње јагодичастих воћа био је усклађен са порастом броја и капацитета хладњача у друштвеном и приватном власништву.

У систему интензивнијег гајења, део воћарске производње је намењен извозу, део домаћем тржишту, а мањи део породичној потрошњи.

Што се тиче осталих воћних врста нема неких већих засада, углавном су то мање уситњене парцеле.

ПССС Чачак Снежана Драгићевић-Филиповић

Орографски услови за гајење малине

Малина по количини и вредности производње је најважније јагодасто воће у нашој земљи. Она је наша најрентабилнија воћна врста уколико се гаји у одговарајућим условима.

Пре него што се приступи подизању засада малине у одређеном подручју, требало би узети и анализирати низ фактора од којих зависи успешно гајење, односно да ли постоје могућности за њено гајење и каква је рентабилност заснованих засада. Мора се узети у обзир да је малина култура чији је век експлоатације углавном 12 до 15 година, те грешке при подизању не могу се или врло тешко касније отклонити. То доводи у питање рентабилност и значајна средства која се улажу у подизање засада.

На нашем поднебљу малина најбоље резултате постиже на благо нагнутим северним, осојним странама, које су заклоњене од јаких ветрова и припеке, а налазе се у близини букових шума.

У производњи црвене малине, која се гаји код нас, доминирају центри гајења у свету између 43 и 57° северне географске ширине. Она најбоље успева у Србији на 300 до 800 м надморске висине, али постоје случајеви успешне производње до 1100 м. Важно је на вишим надморским висинама изабрати заклоњеније и топлије положаје.

Севернији положаји су хладнији, влажнији и богатији хумусом од јужних, источних и западних, што им у нашим крајевима даје приоритет, док на већим географским ширинама и на већим надморским

висинама на северној Земљиној полулопти предност имају јужне експозиције.

Оно што се показало у производњи, на мањим надморским висинама јужна експозиција је топла и сува, што омогућује малини да рано креће у пролеће, али услед појаве позних мразева и да измрзне. Такође, током сушних година принос малине се смањује, уз значајно лошији квалитет плодова.

Најпогоднији терени за гајење овог воћа налазе се на благим нагибима (3-5 °) са уједначеним падом терена, без великих депресија.

Уколико се малина гаји у равници најчешће страда од вишка воде која се задржава, док на јаким нагибима углавном долази до спирања, ерозије земљишта.

Мр Бранко Танасковић

Утицај ветра на производњу воћа

Ветар у природи представља ваздушна кретања која се јављају као последица разлика у ваздушном притиску. Оваква струјања крећу се из предела са већим барометарским притиском ка пределима са мањим притиском.

У већини случајева ветар у воћарству је неповољан климатски чинилац по родност воћака. Утицај овог абиотичког чиниоца зависи од јачине, правца и учесталости, али и од физиолошког стања воћке у моменту појаве ветра.

Штетно дејство ветра је јаче уколико је његова брзина већа. У току вегетације појава ветра појачава транспирацију воћака 2 до 5 пута, а, такође, исушује земљиште и ваздух. Такође, ветар појачава ерозију, исушује жиг тучка, спречава лет пчела, може изазвати и отпадање плодова пре пуне зрелости, омета благовремено заштитно прскање воћака, али и помаже ширењу штеточина. Често снага ветра може да изваљује и ломи воћке, или делове круне или других делова хабитуса. Јачи ветрови изазивају и асиметричан развој круне.

У фази цветања неповољни су суви источни ветрови који убрзавају цветање и исушују жиг тучка. На тај начин ометају нормално оплођење, што се директно односи и на смањење родности, односно значајну редукацију приноса у засадима.

Код нас у периоду вегетације преовлађују ваздушна струјања западног правца. Услед таквих околности, врло често се могу запазити врхови воћака, а понекад и цела воћка нагнути према истоку. Зато у ветровитим подручјима

препоручује се везивање саднице за колац, који се побија са стране одакле су ветрови најјачи.

Само у изузетним случајевима дејство ветра може бити корисно. Ветром се преноси полен до жига тучка. На тај начин он индиректно доприноси опрашивању и оплођењу неких воћака као што су: орах, лешник, кестен на пример.

Ветар спречава претерану влажност ваздуха. На тај начин смањује се могућност појаве гљивичних обољења, али и умањује опасност од позних пролећних мразева.

Штетно дејство ветра може се знатно ублажити подизањем ветрозаштитних појасева. Овакве препреке умањују брзину ветра чиме се смањује транспирација и површинско земљишно испаравање за неколико пута.

Мр Бранко Танасковић

Европско тржиште органских пољопривредних производа

Потражња за органским пољопривредним производима је присутна у свим регионима, али се константно повећање бележи пре свега у Европи и Северној Америци. Према доступним подацима за 2012. годину земље са највећим тржиштем органских пољопривредних производа су Сједињене Америчке државе, Немачка и Француска. Поред ових показатеља, важно је напоменути да највећу потрошњу по глави становника имају Швајцарска, Данска и Луксембург.

Од укупних пољопривредних површина у Европи 2,3 % су под органском производњом (земље Европске Уније 5,6 %). У последњих неколико година површине под органском производњом у ЕУ повећане су за више од 0,6 милиона хектара, што говори да потражња за пољопривредним производима који су произведени методама органске производње расте. Највеће површине под органском производњом имају Шпанија (1,6 милиона хектара), Италија (1,3 милиона хектара) и Немачка (1 милион хектара). У 2014. години Европска комисија је донела предлог за нове строже прописе за производњу и промет органских производа који би требало да ступе на снагу од 2017. године.

Као последица нових строжих прописа, могло би се очекивати да многи фармери одустану од органске производње и врате се конвенционалној. За даљи развој органске биљне и сточарсте органске производње постоје и бројна друга, пре свега технолошка ограничења.

Биљна органска производња су сучава са великим проблемима у заштити усева од болести и корова, што представља ограничавајући фактор у производњи. Што се тиче органског сточарства и ту постоје бројна ограничења даљег развоја, која су у значајној мери последица проблема у вези са производњом хране за животиње, која такође мора бити произведена на органски начин. Најспорије се развија свињарски сектор, због поменутих проблема око производње сточне хране, док се знатно већи раст бележи у овчарству и козарству. Сматра се да потражња за органским производима није погођена светском економском кризом, и да је потражња и даље вишеструко већа од понуде. Један од неопходних услова да би Србија искористила свој потенцијал за органску производњу је удруживање пољопривредних произвођача, како би се створила већа агрегатна понуда, али и олакшао и унапредио техничко-технолошки процес производње и трансфер знања.

Дипл.инг Радован Шеварлић

Одгој јуница

Да би побољшали производњу на говедарским фармама морамо да водимо рачуна о квалитету приплодног подмлатка, који се користи за замену крива. А да би одгојили јунице доброг квалитета морамо посветити пажњу генетици, исхрани и условима држања. Циљ нам је произвести приплодне јунице које ће се користити дуго у производњи, да имају високу производњу и добру плодност. Уколико се направе пропусти у првој години не можемо очекивати добре производне резултате.

Прва оплодна се врши са 15-16 месеци старости, одн. када достигну 60% тежине одрасле криве. Треба да се отеле са око две године старости. Телесна тежина после телења треба да је 80% тежине одрасле криве. Садржај протеина и енергије у оброку треба да је избалансиран, да не дође до претераног гојења.

Јунице су помало специфична категорија и што се исхране тиче, треба водити рачуна да не дође до товне кондиције. Дневни пораст би требао да буде око 500-750гр. Која ће храна бити доминантна зависи од годишњег доба. Грешке направљене у овом периоду повлаче за собом смањену производњу млека како у првој тако и у наредним лактацијама. Не треба дозволити да дође до претераног гојења јер утиче на појаву стерилитета. Чест проблем је и недовољна и неадекватна исхрана.

Најбоље би било када би јунице могле бити одгојене на паши уз могућност сталог кретања, ако је то неизводљиво треба им бар омогућити кретање у испусту поред објекта.

Исхрана приплодних јуница се заснива на квалитетним кабастих хранивима, из додаток одређене количине концентрата.

Количина концентрата зависи од старости као и фазе бременитости. Концентрат учествује са 15-35% у укупном оброку.

Када је силажа у питању уводи се са 4 месеца старости. Уводи се постепено под условом да су навикнуте на конзумирање кабасте хране. Са око годину дана старости количина силаже и оброку дневно износи 10-ак кг уз 2-3 кг сена и 1-2 кг концентрата за приплодне јунице. Са порастом грла повећава се и количина силаже, па са 18 месеци старости конзумирају око 15 кг, а са две године старости око 20 кг на дан, уз 2-3 кг луцерке, 1-2 кг концентрата и до 1 кг сувих репиних резанаца.

До петог месеца старости јунице немају повећане потребе за исхраном. Пораст плода је најинтензивнији у последња два месеца. У том периоду се морају користити квалитетнија хранива. Пар недеља пред телење треба искључити зелену масу или силажу, а повећати количину квалитетног сена луцерке. Пред телење се искључује и концентрат, по потреби у зависности од стања вимена. После телења се даје топао напој од воде и мекиња, а онда квалитетно сено. Уколико нема проблема са вименом, повећава се количина сена и остепено се уводи зелена храна или силажа, као и концентрат.

ПССС Чачак,
Љиљана Ђурчић

www.stips.minpolj.gov.rs

Доминантне цене са зелене пијаце за 15.04.2015 године

ПОВРЋЕ		ВОЋЕ		МЛЕЧНИ ПРОИЗВОДИ	
Производ	Цена по јед.мере	Производ	Производ	Производ	Цена по јед.мере
Зелена салата	20	Ананас	250	Млади сир	300
Купус	130	Банана	150	Масни сир	450
Краставац	220	Јабука	70	Кајмак	600
Цвекла	50	Нар	200	Јаја С	14
Лук бели	400	Лешник	1600	Јаја А	13
Лук црни	50	Лимун	150	Јаја Б	12
Паприка	350	Орах	1300	Јаја Ц	11
Парадајз	220	Сува шљива	250	Пилад	270
Пасуљ бели	320	Јагода	400		
Пасуљ шарени	250				
Пасуљ жути	400				
Печурка	200				
Шаргарепа	70				
Карфиол	300				

Доминантне цене са сточне пијаце за 15.04. 2015 године

Сточна пијаца		Житарице	
Категорија	Цена по јед.мере	Производ	Цена по јед.мере
Јагњад	300	Кукуруз	20
Овце	140	Сточни јечам	24
Овнови за приплод	20.000	Пшеница	24
Прасад 15 кг	220	Сојина сачма	78
Прасад 25 кг	220	Сун.сачма	45
Шилежад	230	Луцеркино бр.	50
Товљеници 80-120	140	Сено луцерке	18
Товљеници >120	130		

